

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obdarovaný a daň z příjmů fyzických osob

Otázku daru z pohledu zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) řeší většinou dárce, který si poskytnutý dar může odečíst jako nezdanitelnou část základu daně podle § 15 ZDP.

Neméně důležité je ovšem i správné zdanění daru - příjmu, který získá obdarovaný poplatník. Obdarovaný se musí v první řadě rozhodnout, jestli se nebude jeho dar zdaňovat podle zákona č. [357/1992](#) Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, v platném znění (dále jen „zákon č. [357/1992](#) Sb.“). Pokud by tomu tak bylo, nebude se na něj samozřejmě uplatňovat zdanění podle ZDP. Bude tedy muset konfrontovat zákon č. [357/1992](#) Sb. s ustanovením § 3 odst. 4 písm. a) ZDP, které hovoří, že předmětem daně nejsou příjmy získané darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva, **s výjimkou** darů přijatých v souvislosti s výkonem činnosti podle § 6 ZDP (závislá činnost) nebo s podnikáním anebo s jinou samostatnou výdělečnou činností. Pro rozhodnutí, kterou normu aplikovat je podstatné vyložit, co zákonodárce v § 3 odst. 4 písm. a) ZDP myslel pod pojmem dar přijatý „v souvislosti s výkonem činnosti podle § 6 ZDP nebo s podnikáním anebo s jinou samostatnou výdělečnou činností“.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu

Výše zmíněnou problematikou se zabýval rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 26. února 2009 sp. zn. 9 Afs 90/2008-98. Věc se týkala bezúplatného převodu nemovitosti - daru používané k podnikání z otce na syna, přičemž poplatník - obdarovaný použil režim zdanění podle zákona č. [357/1992](#) Sb. Správce daně posoudil tento převod jako dar v souvislosti s podnikáním ve smyslu zmiňovaného § 3 odst. 4 písm. a) ZDP. Krajský soud zrušil tento platební výměr vydaný správcem daně. Stěžovatel (správce daně) se proto obrátil na NSS. Ten při rozhodování ve věci považoval za stěžejní otázku, zda k darování došlo v souvislosti s podnikáním anebo nikoliv. Ve svém rozsudku NSS uvedl, že pojem *„v souvislosti s podnikáním“* je ... nutné vykládat tak, že mezi podnikatelskou činností a získáním (přijetím) daru musí existovat úzký vztah. Citované zákonné ustanovení (§ 3 odst. 4 písm. a) ZDP) je nutno v tomto směru vykládat restriktivním způsobem a odlišit od sebe případy, kdy skutečně primárním motivem darovacího úkonu je podnikatelská aktivita (majetkové transfery či restrukturalizace mezi různými podnikatelskými subjekty v rámci primárního zájmu na dosažení větších zisků), od případů, kdy by se značnou pravděpodobností k tomuto úkonu došlo bez ohledu na jakékoliv podnikatelské motivy (typicky upořádání rodinných majetkových vztahů, jako v daném případě).[1] Dále NSS pokračuje, že není pochyb, že obdarovaný syn podnikal a využil získaný dar ke svému podnikání, což ovšem nestačí ke stanovení rozhodného daňového režimu. Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že výklad pojmu „v souvislosti s podnikáním“ provedl stěžovatel jednostranným a ve svých důsledcích (nepřípustným) extenzivním způsobem, když po zjištění, že obdarovaný je podnikatelem, který darovanou nemovitost využíval a výlučně využívá k podnikatelské činnosti, dospěl k závěru, že k darování prokazatelně došlo v souvislosti s podnikáním, a tudíž je třeba tento příjem obdarovaného žalobce podrobit dani podle zákona o daních z příjmů.[2] A proto NSS kasační stížnost zamítl.

Srovnání se slovenskou daňovou právní úpravou

Co se týče právní úpravy zdanění přijatého daru podle slovenského zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z příjmů (dále jen „zákon č. 595/2003 Z.z.“), musíme vycházet z jeho § 3 odst. 2 písm. a), který říká (podobně jako ZDP), že předmětem daně fyzických osob nejsou příjmy získané darováním, vyjma dary poskytnuté v souvislosti s výkonem závislé činnosti nebo z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu. I v tomto případě se tedy bude muset poplatník ad hoc rozhodovat, zda se jedná o dar poskytnutý v souvislosti s výkonem závislé činnosti nebo z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu, či nikoli. Ovšem na tomto místě si musíme připomenout, že s účinností od 1.1. 2004 byla na území Slovenské republiky zrušena darovací daň. Proto dospěje-li slovenský daňový poplatník ke správnému závěru, že v daném případě nemusí, resp. není možné aplikovat § 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 595/2003 Z.z., nebude jím obdrženy dar předmětem už žádného dalšího přímého zdanění.

I podle české právní úpravy může dojít k situaci, kdy obdarovaný svůj dar nebude muset prakticky podrobit zdanění. A to například tehdy, když poplatník zjistí, že nelze v jeho případě použít ZDP a zároveň naplní podmínky § 19 odst. 4 písm. d) zákona č. 357/1992 Sb., podle kterého je od daně darovací osvobozeno příležitostné bezúplatné nabytí movitého majetku a jiného majetkového prospěchu, jehož hodnota nepřesahuje 3 000 Kč.

Závěr

Praktické důsledky nesprávného výběru režimu zdanění daru by byly pro českého poplatníka rozhodně znatelné, protože podle zákona č. 357/1992 Sb. může být minimální výše daňové sazby, při splnění tam stanovených podmínek, jen 1% z hodnoty daru. Zatímco při daních z příjmů fyzických osob činí sazba daně téměř vždy 15% ze základu daně (samozřejmě tady musíme navíc brát v potaz možnost uplatnit i různé daňové úlevy a slevy podle ZDP).

Z výše uvedeného plyne, že poplatník (ale nakonec i správce daně) musí pečlivě zkoumat účel obdarování a faktický vztah mezi přijatým darem a závislou činností anebo podnikáním obdarovaného.

Mgr. Anna Valeková

[1] <http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=19307&mark=>

[2] <http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=19307&mark=>

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)

- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)